

DE HAAGSE TIJDEN

Koningseditie

Koninklijk bezoek aan Den Haag in '84

Pag. 3

Noordster brengt haringverleden terug in Scheveningen

Pag. 6-7

HUISONTRUIMING
Uw spulletjes komen goed terecht!

- Alle soorten ontruimingen
- Bezemschoon opleveren
- Goede prijs en alleen tevreden klanten
- Gratis offerte

STICHTING ZORG KRINGLOOP

Bel: 06 48204060
www.stichtingzorgkringloop.nl

De Haagse krant van alle tijden

Altijd prijs op Koningsdag

Een keer per jaar heeft de hofstad Den Haag niet het Oranjemonopolie en dat is op Koningsdag. Dan is het een nationale feestdag en trekt de koning met zijn familie het land in. Ieder jaar bezoekt hij een andere provincie-stad om zijn verjaardag te vieren. En waar hij niet verblijft, wordt toch feest gevierd met kermis, braderie of activiteiten op straat. Overal in het land hoor je door de muziek heen “Komt dat Zien, Komt dat Zien” en “Drie keer Gooien, Altijd Prijs”.

De kermis is een geweldige magneet voor feestvierende mensen. Waar en wanneer de kermisklanten hun tenten ook opslaan, bieden zij vermaak voor groot en klein, arm en rijk. Spanning en sensatie, gokken en snoepen gaan dan hand in hand. Dit gaat ook op voor de kermis aan het Lange Voorhout en de Vijverberg die daar al ruim 400 jaar met Koningsdag staat. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat de eerste 300 jaar niet bepaald een Koningsdagkermis was. De stadhouders en de koningen Willem I, II en III vierden

hun verjaardag bij voorkeur binnenshuis en zeker niet met het volk. De kermis was meer een jaarmarkt met festiviteiten. Helemaal onverschillig stonden de Oranjes er niet tegenover. Bekend is dat de jonge prinsen zich er geregeld lieten zien. Zij wilden ook wel eens iets anders dan jagen met notabelen, dansen op een bal of kegelen met vrienden. Op de kermis was ongecompliceerd vermaak te vinden, zoals exotische dieren, vuurvreters of spelingen van de natuur, bijvoorbeeld schapen met zes poten of de vrouw met drie borsten.

Kemis in de avond, Lange Voorhout. Foto: Willem Vermeij, Dienst Stedelijke Ontwikkeling, collectie HGA

De kermis van nu verschilt in die zin niet zo heel veel met die van toen. De exotische dieren mogen niet meer en ook het vlooientheater heeft zijn beste tijd gehad. De motorrijders in de ton zijn ook verdwenen, maar daarvoor in de plaats is er het Spookhuis en de Body shake waar je hoog ondersteboven komt te

hangen. En wat te denken van de spinning coaster... De ouderwetse zweefmolen staat er gelukkig ook nog, evenals de poffertjeskraam en de ballentent.

Uniek aan de Nederlandse kermis is de kraam met zuurstokken, nougatbrokken en spekkies. Op etagères staat het lekkers uitgestald, mooi verlicht door kristallen mini-kroonluchters en veel verguldsel en spiegels. Ze stralen de luxe van Brusselse winkels uit en verkopen producten die door onze Zuiderburen zijn gemaakt. Het schijnt dat koning Willem I, toen hij als koning van België zes maanden per jaar in Brussel woonde, daar kennismakte met nougat en zuurstokken. Hij was daar zo van gecharmeerd dat die ook in Den Haag verkocht gingen worden. Rondreizende handelaren hadden namelijk snel door dat snoep dat door de elite lekker gevonden werd ook onder de

gewone man in de smaak valt. En zo verscheen de kaneelstok op de kermis in een luxe kraam.

De kermis is er niet alleen voor de rijken en de armen, maar ook voor groot en klein. Koningsdag begint op de basisscholen al een paar dagen van tevoren. Er worden slingers gemaakt, vlaggetjes gekleurd en aan stokjes geplakt, kroontjes voor op het hoofd geknipt en beplakt en er worden natuurlijk mooie wandplaten gemaakt. Oude tijdschriften van 'Ons Koningshuis' zijn een dankbare bron voor het maken van die platen. De kinderen kunnen dan naar hartenlust knippen en plakken. Het resultaat gaat mee naar huis en op Koningsdag zien we menig kleuter trots met een kroontje op naar de kermis gaan.

Ton van der Pijl
Tonvanderpijl212@gmail.com

Vervolg op pagina 2

Kermis op het Lange Voorhout. Foto: Bert Mellink, Dienst Stedelijke Ontwikkeling, collectie HGA

Handige tafel Karine
heeft twee bladen om de tafel groter of kleiner te maken.

Nu in de aanbieding met twee stoelen Clement in stof naar keuze
Nu van € 2.088,- voor € 1.595,-

Kom langs of kijk op starstijlmeubelen.nl

Samen aan alles gedacht!

UITVAARTVERZORGING
J. Henning

070 345 48 10
Dag en nacht bereikbaar
Bautersemstraat 1, Den Haag
www.henning-uitvaart.nl

BRIEVENBUS

De gratis rubriek 'Brievenbus' is een zeer populaire!
Hulp nodig of wilt u een reactie plaatsen?
Mail naar redactie@dehaagsetijden.nl

De Haagse Openluchtschool

Wat schrijft Carl Doeke Eisma toch interessante artikelen in De Haagse Tijden. Een ding licht ik er gaarne uit. De Haagse Openluchtschool aan de Leyweg. Mijn tante (geboren in 1925) heeft op die school gezeten. Wat nu zo 'grappig' is; mijn tante en mijn oom hebben ongeveer 5 jaar in Huize Swaenesteijn gewoond, gelegen aan de Nieuwendamlaan. Swaenesteijn had een geweldig terras met een enorme 'achtertuin', richting de Leyweg. Nb. Ik kwam er vrijwel iedere dag een goede kennis bezoeken, uiteraard sprak ik zodoende best veel met mijn oom en tante. Mijn tante sprak er best vaak over dat zij aldaar op de buitenschool les heeft gehad. Mijn oom en tante keken vanuit hun verzorgingshuis uit op de vroegere buitenschool van mijn tante. Enfin, beiden zijn alweer geruime tijd geleden overleden. En dan nog iets... Vele foto's die in De Haagse

Tijden staan, zijn afkomstig van mijn neef Harry van Reeken. Harry is de zoon van de bewuste tante An en ome Cor. Ome Cor is weer de broer van mijn vader! Volgt u het nog? Toch wel erg leuk... Met vriendelijke groet!

Renske van Reeken

Groei & Bloei Geraniummarkt

Op 27 april, op Koningsdag, is er de Groei & Bloei Geraniummarkt op het Lange Voorhout in Den Haag. Vereniging Groei & Bloei afdeling Den Haag organiseert dit evenement voor de 54ste keer.

Tussen 8.30 en 17.30 kunt u

weer over de markt struinen op zoek naar vrolijke éénjarige planten, vaste planten, kuipplanten, moestuinplanten en tuindecoratie. Diverse Haagse groene- en natuurverenigingen zijn ook op de markt aanwezig. Bij de Groei & Bloei-stand kunt u terecht voor informatie over de vereniging, het tijdschrift en natuurlijk ook met al uw vragen over bloemen en planten. Met de hulp van onze vrijwilligers kunt u daar gratis zaden uitzoeken uit onze zadencollectie. Leden van Groei & Bloei ontvangen een plantje op vertoon van hun ledenpas. Groei & Bloei keurt jaarlijks ook de stands op assortiment, kwaliteit en sfeer. Na afloop van de keuring van de stands wordt de markt rond 10.30 uur officieel geopend door de burgemeester van Den Haag, de heer J. van Zanen. Onder het genot van een Oranjabittertje zal hij daarna de winnaarsbeker uitreiken aan de winnende standhouder.

Haags Voorjaar

De schoonheid van krokusvelden langs hotel Des Indes
Het voorjaar kondigt zich aan in ontluikend Den Haag
Narcissen bekennen hun Haagse kleuren, nu zo graag
Het licht aan de kust, dooft later, het is toch al kwart voor zes

De prikkelende lentelucht, het sein van een nieuw leven
Langs het beeld van Ot en Sien, lammetjes op de kinderboerderij
Het ooievaarsnest in Benoordenhout, is nog een paar dagen vrij
Strandtenten worden opgebouwd, de strenge winter is weer uitgebleven

Als Couperus slenterend op het schelpenpad van het Lange Voorhout
De lentezon straalt op de nevel van de fontein aan de Hofvijver
Achter glas op het terras van de Posthoorn, daarbuiten nog net te koud

Gedachten vormen woorden in het brein van een Haagse schrijver
Broodje verschrikkelijk bij Broodje van Dootje, met peper en zout
De oude man, de oude stad, elk jaar weer een bloeiende overblijver

Cor van Welbergen, corpatri18@zonnet.nl

Vervolg voorpagina

Altijd prijs op Koningsdag

Daar is zeker voor de kleintjes veel te beleven, met 'touwtje trek' als vaste waarde. Al honderd jaar bestaat die attractie en ook al honderd jaar klinkt daar 'altijd prijs'. Met stralende gezichten nemen de kinderen de prullaria in ontvangst en geven

Koninginnedag in 1958

Hofvijver, gezicht richting Lange Vijverberg waar de Koningskermis staat. Foto: Harry van Reeken, collectie HGA

die door aan zuchtende ouders. En dan de draaimolen waar kinderen verliefd op zijn. Vooral de draaimolen met dierenfiguren waar je op kunt zitten, maar ook de draaimolen met paarden, koetsen en brandweerauto doet het altijd goed. Met een suikerspinner of zuurstok tot slot is de dag weer mooi geweest.

Verliefde stelletjes komen ook aan hun trekken. Hoopvol lopen ze het terrein op waar veel herkenbaars staat. Alleen nu wordt er met andere ogen naar geke-

ken. Hij doet niet langer stoer in de botsautootjes maar loopt recht op de schiettent af om een roos of een fotoshoot te scoren. Dat laatste is natuurlijk het mooist want dan ga je samen op de foto. Vervolgens de rupsbaan, waar nu eens niet gegokt wordt op de kwast van de bal maar het wachten is op het sluiten van de kap om te kunnen zoenen. Schrik als plots de kap opengaat!

Op braderieën en buurtfeesten is het niet anders: vermaak voor groot en klein. Natuurlijk het

zak lopen en ringsteken, maar ook de Kop van Jut en de bokkende stier. Alleen zien we daar ook nog wel lokale bijzonderheden zoals het ton knuppelen, inmiddels tot immaterieel erfgoed verklaard. Men hangt een viston aan een touw en gooit met kracht houten knuppels naar de ton. De ton moet hard geraakt worden en wel zo hard dat die uit elkaar gaat vallen. Voor de knuppels moet je wel betalen, vandaar dat aan dit spel vaak een goed doel is verbonden, zoals de verbouwing van de

voetbalclubkantine of nieuwe instrumenten voor de fanfare.

's Avonds heeft de kermis een ander karakter. De feestverlichting gaat aan en het wordt dan nog gezelliger. Alleen wordt het allengs stiller en heeft het volk dat nog aanwezig is een flinke slok op. En dan geldt: 'als de wijn is in de man...', etc. Een ongelukkig duwtje kan dan al snel als een uitdaging worden opgevat, waarna de vlam in de pan slaat. Zelden zijn de kermisattracties zelf het doelwit maar meestal zijn dat de medebezoekers. Gelukkig loopt het vaak goed af en zeggen we de volgende dag allemaal dat het weer een mooie kermis is geweest. En zo is het ieder jaar weer altijd prijs.

Ton van der Pijl
Tonvanderpijl212@gmail.com

Uitgeverij De Haagse Tijden
Laan van Meerdervoort 174
2517 BH Den Haag

Ook te volgen via Facebook, Instagram, Twitter en LinkedIn.

Uitgave:

Uw krant is elke twee weken in een oplage van tenminste 65.000 exemplaren gratis af te halen op circa 360 distributiepunten in Den Haag, Zoetermeer, Westland, Delft, Midden-Delfland, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Pijnacker-Nootdorp en Wassenaar.

Redactie:

De artikelen, verhalen en foto's in onze krant worden aangeleverd door onze lezers. De ingezonden artikelen zullen ook gebruikt worden op de website en onze sociale media kanalen.

Hergebruik van de artikelen en foto's is aan de uitgever. Voor de vaste columnisten geldt een andere regeling. U kunt uw verhaal insturen naar: redactie@dehaagsetijden.nl

Abonnementen

Voor € 75,00 per jaar kunt u de krant in Nederland thuis ontvangen per post. Buiten Nederland ontvangt u de krant voor € 95,00 per jaar. Een abonnement vraagt u aan via www.dehaagsetijden.nl/ abonnement of via de klantenservice. Alle uitgaves van De Haagse Tijden kunt u terug vinden op de website www.dehaagsetijden.nl/archief

Adverteren

Wilt u ook adverteren in De Haagse Tijden? Vraag naar de mogelijkheden bij Daphne Brückel en bel 070-3607676 of mail naar info@dehaagsetijden.nl

Hoofdredacteur

Sanne Groeneboer
redactie@dehaagsetijden.nl

Vaste auteurs

John Vroom
Marcello & Els
Milja de Zwart
Robert Mindé

Fotografie

De Haagse Tijden heeft de moeite genomen om de rechtmatige eigenaar van de gepubliceerde foto's te vinden. Als u meent de publicatierechten te hebben, kunt u contact opnemen met de uitgever.

Vormgeving

Brückel Reclame BV

Lezersservice

De lezersservice is te bereiken van maandag t/m vrijdag van 10 - 12 uur op: 070 - 345 76 97

Koninklijk bezoek aan Den Haag in '84

Koning Willem-Alexander viert op 27 april zijn 56ste verjaardag. Waarschijnlijk zal hij 's ochtends op Paleis Huis ten Bosch een taartje eten en blij verrast worden met een aantal cadeautjes. Veel tijd zal er niet zijn, want om elf uur brengen de koning en zijn gezin, samen met andere leden van de koninklijke familie, een bezoek aan Rotterdam. Het is een extra bijzondere Koningsdag omdat we dan ook tien jaar Koningschap vieren. Vanaf 2014 heeft Willem-Alexander in Maastricht, Eindhoven, Amersfoort, Groningen, Tilburg, Zwolle, Dordrecht, De Rijp en Amstelveen deelgenomen aan allerlei festiviteiten. Vanwege corona werd Koningsdag 2020 thuis op Paleis Huis ten Bosch gevierd. De koninklijke familie sloot gedurende de dag aan bij verschillende online activiteiten.

De koninklijke familie viert Koninginnedag 1984 in Den Haag. Burgemeester Schols en koningin Beatrix bij Scheveningse vrouwen die het nettenboeten demonstreren op het Kerkplein. Fotoburo Thuring, collectie HGA

Koningin Beatrix heeft Koninginnedag tweemaal in Den Haag gevierd. In 2005 toen het samenviel met haar 25-jarig jubileum en in 1984, toen ook stil werd gestaan bij de 75ste verjaardag van prinses Juliana. Den Haag was in dat jaar de trotse gastheer van bijna de voltallige koninklijke familie. Alleen prinses Irene en haar gezin ontbraken. Heel even werd gevreesd dat prins Bernhard verhinderd zou zijn vanwege een flinke bronchitis, maar ook hij nam, kuchend en hoestend met een dikke jas om de schouders, deel aan tal van activiteiten. De inwoners van Den Haag hadden al weken uitgekeken naar het koninklijk bezoek. Veel straten waren versierd en oranje gekleurd. In de hele stad werden festiviteiten georganiseerd. In het Hofkwartier hielden negentig winkeliers en dertig horeca-uitbaters een Koninginnebrunch. In de Oude Molstraat en aanliggende straten stonden feestelijk gedekte marktkraampjes en tafels met oranje stoeltjes die plaats boden aan duizend eters. Voor vijftien gulden werd een maaltijd gere-

Op de kermis wint prins Constantijn een grote witte beer. Fotoburo Thuring, collectie HGA

serveerd die bestond uit brood met verse vleeswaren, een warm gekookt eitje, oranje gebak, een glas champagne en een sorbet.

Het volle programma voor de koninklijke familie begon om half 11 in het Oude Stadhuis. Al vroeg in de frisse ochtend stonden honderden met strikken en linten versierde Oranjefans op de Dagelijkse Groenmarkt met spanning te wachten. Het zon-

netje brak door toen onder luid applaus en gejuich een stoet deftige auto's vanaf het Buitenhof kwam aanrijden. Langs de kant stonden dicht opeengepakt achter rijen dranghekken vrolijke mensen met vlaggetjes. Door jong en oud werd er luidkeels "Lang Zal Ze Leven" gezongen voor prinses Juliana en klonk vrijwel even vaak "Oranje Boven". Bij het Oude Stadhuis werd het koninklijke gezelschap hartelijk ontvangen door burgemeester mr. F. Schols en de commissaris van de koningin in Zuid-Holland mr. M. Vrolijk. Na een kort verblijf wandelde de koninklijke familie naar de Grote Kerk, waar een concert werd gegeven door het Residentieorkest. Onderweg stoeiden de prinsjes met elkaar. Nu kon het nog, want in een stampvolle kerk moest er aandachtig geluisterd worden naar de ouverture *Leonore III* van Beethoven en het *Halleluja* van Händel. Vooraan zaten naast de koninklijke familie de dragers van de Willemsorde, de ereburgers van Den Haag en het bestuur van de Stichting de

Grote Kerk. Na afloop werd de koninklijke familie met een ouderwetse paardentram door de binnenstad naar de Koninklijke Schouwburg gereden, waar een voorstelling werd gegeven door de Haagse Comedie.

Hoogtepunt van de dag was een bezoek aan de kermis op het Korte en Lange Voorhout. Voor de tientallen politieagenten en veiligheidsfunctionarissen was dit ook het spannendste moment. De kermis was druk en moeilijk te beveiligen. In de menigte probeerden persfotografen en omstanders rekkend, strekkend en (voor)dringend zo dichtbij mogelijk te komen om de mooiste foto van de dag te maken. Even brak bij de beveiliging het angstzweet uit toen het koninklijke gezelschap uiteen dreigde te vallen omdat de prinsjes uit enthousiasme alle kanten opvlogen. Toch verliep de dag op één incident na rustig. Een man werd aangehouden omdat hij een zakje verf richting de koninklijke familie gooide en op een haar na miste. Onder tusschen had prins Constantijn bij een schietkraam een grote witte beer gewonnen. Grootste pret hadden de prinsjes bij de botsauto's. Onder luid gejuich werd prinses Margriet van alle kanten belaagd door haar zonen en neven. Aan de kant stond koningin Beatrix lachend toe te kijken. Na het botsen ging vrijwel de hele familie, op Bernard en de jarige Pieter van Vollenhoven na, in de reuzenspin om er even later bleekjes weer uit te stappen.

Toen koningin Beatrix en prinses Juliana tien minuten later op het balkon van het paleis Lange Voorhout verschenen, stonden ook daar weer zingende en juichende feestvierders met toeters en bellen. Met een versierde stadsbus werd het koninklijke gezelschap teruggebracht naar het Oude Stadhuis, waar mensen in oude klederdrachten de Haagse geschiedenis deden herleven. Bewoners van Loosduinen en Scheveningen deden hun uiterste best om binnen tachtig seconden alles te vertellen over het kweken van groenten, het redden van mensen en het uitoefenen van oude ambachten. Ondertussen hadden de prinsjes vooral belangstelling voor de antieke ijskar die goed gevuld bleek te zijn met de heerlijkste lekkernijen. Buiten wachtte geduldig het publiek dat nog even door de pas zeventienjarige Willem-Alexander in de maling werd genomen. Hij stapte de deur uit en begon te zwaaien. Waarop iedereen juichte in de veronderstelling dat de hele familie zou volgen. Grijnzend schoot de kroonprins weer naar binnen. Hij had vast met zijn broers en neven gewed dat hij dit niet zou durven. Maar het einde van een ouderwets Oranje-feest was in zicht. Een lakei stopte een grote stapel cadeautjes in een Lincoln. De leden van het koninklijk huis stapten de hofauto's in, zwaaiden nog een laatste keer en reden achter politiemotoren weg.

Jan Kaffa
jankaffa@hotmail.com

Koninginnedagconcert in de Grote Kerk. Fotoburo Thuring, collectie HGA

MAX25
FASHION TOT €25,-

**NOOIT
DUURDER
DAN €25,-**

MAX25 LOOSDUINEN
Loosduinse Hoofdstraat 581

**LEUKER
DAN H&M**

**GOEDKOPER
DAN ZARA**

Ook te vinden in:
Fahrenheitstraat
Naaldwijk
Ypenburg
Zoetermeer

Shop ook online via www.max25.nl

BTR REIZEN www.BTRreizen.nl
055 - 5059500

Geniet van de mooiste vakanties 2023

Autovakanties All Inclusive
Naar gastvrij hotels met een heerlijke All Inclusive vakantie met 's avonds gratis drankjes.

Busvakanties All Inclusive
Luxe bus excursievakanties met veel extra's naar gastvrij hotels op de mooiste plekjes!

Autovakanties arrangementen
Autovakanties met aantrekkelijke arrangementen voor leuk vermaak tijdens uw vakantie

Fiets- & wandelvakanties
Fietsen & wandelen in de mooie toeristische streken en natuurgebieden, door BTR Reizen geselecteerd

Riviercruises
Riviercruises over Europa's mooiste rivieren, volledig verzorgd, mooie vaarroutes & programma

Kerst- & nieuwsjaarsreizen
Sfeervolle en goed verzorgde autoreizen, busvakanties & riviercruises met kerstprogramma's

De nieuwe reisbrochure is uit met de mooiste vakanties 2023
Voor meer informatie kijk online op:
www.btrreizen.nl/btr-brochure/ of bel 055 5059500

055 - 5059500 - WWW.BTRREIZEN.NL

Seniorenhelp Nederland
Meer dan alleen verhuizen...

Vrijblijvende offerte?
BEL: 070 - 306 16 96

Senioren-verhuizing
Volledig verzorgd!

Woning-ontruiming
Huur- en koopwoning

Schilder-en kluswerk
Stofferen en behangen

Spoed-oplevering
Binnen 7 dagen leeg

**de beste in
VERHUZEN
EN ONTRUIMEN**
Seniorenhelp Nederland

www.seniorenhelp.com

novodent **Behandeling aan huis**

Een team van prothesespecialisten

Wij komen **gratis** bij u thuis voor het maken van nieuwe protheses of het corrigeren en repareren van uw huidige protheses. Met onze kennis en vaardigheden kunnen wij u perfect van dienst zijn!

Enrico, Martijn, Jasper en John Jellema

Tel: 070-3555790
info@novodent.nl

Valkenboskade 466
2563 JK Den Haag
(Hoek Laan van Meerdervoort recht t.o. halte tram 3 en 12)

- Voor het maken van nieuwe kunstgebitten
- Pasvormcorrecties en reparaties
- Gratis** behandeling aan huis
- 75% vergoeding vanuit uw basisverzekering, 25% eigen bijdrage
- Rechtstreekse vergoeding door uw zorgverzekeraar

www.novodent.nl

De mooiste busreizen
Gewoon perfect geregeld.

Moezel en Rijn
6-daagse busreis
reiscode: eblf04 **€ 489** vanaf p.p.

Rügen, eiland aan de Oostzeekust
8-daagse busreis
reiscode: ebbee02 **€ 669** vanaf p.p.

Normandische invasiestranden en Bretagne
8-daagse busreis
reiscode: eefr302 **€ 749** vanaf p.p.

Drielandenreis, Nauders
10-daagse busreis
reiscode: ebnau02 **€ 799** vanaf p.p.

Ontdek Lofer in het Salzburgerland
10-daagse busreis
reiscode: eblfr01 **€ 949** vanaf p.p.

Klassiek Italië
12-daagse busreis
reiscode: eei301 **€ 1089** vanaf p.p.

www.dejongintra.nl/busreizen
Bel 0180 - 457 803
of ga naar uw ANVR-Reisbureau

Reissom o.b.v. 2 personen en excl. € 37,50 reserveringskosten, Calamiteitenfonds en SGR-bijdrage.

de Jong Intra vakanties

Een schoonheidsfoutje

In De Haagse Tijden van 20 april 2021 schreef ik een bijdrage onder de titel *De constitutionele monarchie is zo gek nog niet* en dat vind ik nog steeds. Sinds koning Willem III is de macht die de koning (monarch) daarvoor had beperkt, omdat ook hij zich aan de grondwet (constitutie) moet houden. Ditzelfde geldt uiteraard ook voor de koningin. Vanaf dat moment was ons land een parlementaire democratie. Via gekozen vertegenwoordigers in het parlement hebben de burgers van ons land invloed op het beleid dat hier gevoerd wordt. Dat is de ene kant van de medaille, maar omdat je alles van twee kanten kunt bekijken, is er ook nog een keerzijde. Er zijn ook Nederlanders die het koningshuis zouden willen afschaffen, die vinden dat ons land een republiek zou moeten zijn.

Mijn vlakke land

Zo'n tienduizend jaar geleden waren de droge kuststroken en de hoge zandgronden van ons land al bewoond. In de tiende eeuw kwam er een eind aan de volksverhuizingen van de Vikingen, Moren en Aziatische steppevolkeren. Er ontstond een lappendeken van betrekkelijk kleine stukken land waar een wereldlijke of geestelijke leider de baas was. Langzaam maar zeker kregen de steden ook meer macht. Door onderlinge oorlogen maar vooral ook door de huwelijkspolitiek kwamen grote delen van de Lage Landen in buitenlandse handen terecht. Tijdens het bewind van Karel V (1515-1555) werd ons land onderdeel van het Spaanse wereldrijk. Van 1588 tot 1795 was ons land een republiek, de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden. Het ging hier om een statenbond van soevereine staten. Na de Franse revolutie vielen de Franse troepen ons land binnen en werd de Bataafse Republiek gesticht. In 1806 werd de broer van Napoleon, Lodewijk Napoleon Bonaparte, koning van het Koninkrijk Holland. In 1815 werd Willem I koning der Nederlanden, zowel van de Noordelijke Nederlanden als de Zuidelijke Nederlanden (België). In 1830 scheidde België zich van de Noordelijke Nederlanden af en vanaf die tijd is de officiële naam van ons land Nederland. Tot zover een uiterst beknopt overzicht van de geschiedenis van ons land, dat dus nog niet zo heel lang een koninkrijk is.

Een schoonheidsfoutje

Het woord republiek vindt zijn oorsprong in het Latijnse *res publica*, oftewel zaak van het volk. Hoewel er in de loop der tijd altijd wel mensen geweest zijn die tegen het koningshuis waren, beperk ik me hier tot het Republikeins Genootschap en de opvolgers ervan. Op 11 september 1996 werd in Delft het Repu-

Kaart van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden, Justus Danckerts. Bron: Rijksmuseum

Lodewijk Napoleon, van 1806 tot 1810 koning van het Koninkrijk Holland

blikeins Genootschap opgericht. Tijdens de oprichtingsvergadering werd onder andere het volgende onder woorden gebracht: "Een monarch in een democratie is een volstrekt symbolische figuur zonder enige vrijheidsgraad en zonder opvattingen. Dit kan en mag in een open samenwerking van vrije mensen van niemand gevraagd worden. Waarom kies ik niet voor een monarchie? Komt het omdat ik niet genegen ben om binnen een democratisch bestel een schoonheidsfoutje te aanvaarden?"

Op 20 januari 1998 werd in Amsterdam het Nieuwe Republikeins Genootschap opgericht. Dit kwam omdat het Republi-

keins Genootschap alleen leden via coöptatie toeliet, hetgeen wil zeggen dat alleen de leden zelf nieuwe leden konden aanmelden. Op deze datum werd het Republikeins Manifest opgesteld waarin onder meer staat: "Morgen is het precies 350 jaar geleden dat de vrede van Munster werd getekend en de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden als soevereine staat werd erkend. Met deze onafhankelijkheidsverklaring eisen wij onze vrijheid weer terug. In een democratisch land is een persoon die niet gekozen is onaanvaardbaar. De koning of koningin kan naar eigen inzicht een formateur aanwijzen. Nederland drijft op coalitieregeringen, waardoor de formateur een cruciale rol speelt in het samenstellen van de regering. Een dergelijke op afkomst gebaseerde macht is niet acceptabel."

Model voor de vlag van de Bataafse Marine, 1796, Dirk Langendijk, Rijksmuseum

Koning Willem I, de eerste Oranje vorst

In 2017 zijn beide Genootschappen gefuseerd onder de naam Republikeins Genootschap. Op dit moment is de naam ingekort tot Republiek. Ik las: "Republiek is een Nederlandse republikeinse vereniging. Deze vereniging heeft als doel om de regeringsvorm van Nederland op democratische wijze een republikeinse grondslag te verlenen. De vereniging streeft naar een gekozen staatshoofd en is tegen erfopvolging. Republiek streeft naar een parlementaire republiek. De vereniging gebruikt uitsluitend wettige middelen; het gesproken en geschreven woord zijn hiervan de voornaamste bestanddelen. Alle vormen van fysiek geweld, alsmede activiteiten die in strijd zijn met de algemeen aanvaarde omgangsvormen worden nadrukkelijk afgewezen. Dat geldt ook voor persoonlijke aanvallen, bijvoorbeeld op leden van de koninklijke familie. De vereniging staat open voor iedereen, ongeacht politieke voorkeur of maatschappelijke positie, en kent zowel leden als sympathisanten."

Voors en tegens

Ons land is om precies te zijn 217 jaar een koninkrijk en we hebben gedurende die tijd drie koningen en vier koninginnen de revue zien passeren en Willem-Alexander vervult op dit moment de functie van koning. Een onderwerp waar vaak over gediscussieerd wordt is de erfopvolging. Een voordeel ervan is dat men lang van tevoren weet wie de troonopvolger of troonopvolgster is en dat voorkomt eindeloze discussies over de vraag wie ons land zou moeten gaan leiden. Een nadeel ervan is dat het niet democratisch is en dat die troonopvolger wel eens incapabel zou kunnen zijn. Bovendien wordt men niet gedwongen. Toen in Engeland George V overleden was, werd hij in 1936 opgevolgd door zijn zoon Eduard VIII. Binnen een jaar besloot Eduard af te treden en hij werd opgevolgd door zijn broer George VI.

Zoals ik in het begin al schreef, vind ik onze huidige regeringsvorm, de constitutionele monarchie een prima vorm om een land mee te besturen. En ook al heeft de koning geen bemoeienis met het staatsbestel, hij en zijn gezin hebben wel degelijk een belangrijke functie, al was het alleen maar om ons uiterst verdeelde volk bij elkaar te houden.

Carl Doeke Eisma
carleisma@planet.nl

Noordster brengt haringverl

Toen ik een paar jaar geleden eens langs de haven fietste met mijn kleinzoon achterop, zag ik tegen de kade een oud schip liggen. Er was een stel mannen aan dek druk bezig met roest bikken. Ik stapte af en raakte aan de praat. Het schip bleek een oude haringlogger te zijn geweest. Ze waren hem aan het opknappen, want het moest weer een échte logger worden. Ik mocht wel even komen kijken...

Met mijn kleinzoon stapte ik aan boord en dat eerste bezoek aan de Noordster riep herinneringen op aan mijn eigen vroegste jeugd. Het was eind jaren vijftig, ik was zeven jaar en mijn grootvader in Voorburg was gestorven. Met mijn vader in een zwart pak, een jas met lange punten en een hoge hoed gingen we vanuit Brabant naar de begrafenis. Na afloop reden we nog naar de Scheveningse haven, waar mijn broertje en ik de vissersschepen mochten zien. Iemand op het dek van een van de schepen sprak mijn vader aan: "Goedemiddag dominee. U mag best even aan boord komen met de jongens voor een bakkie". Achter onze vader aan stapten we de loopplank op. Voor op het schip was een luik in het dek. Daar gingen we achterstevoren een steil trapje af en kwamen in een kleine, donkere ruimte met in het midden een klein tafeltje en een ouderwets kacheltje. Mijn vader kreeg een mok koffie en zei tegen de man dat hij geen dominee was, maar dat hij net zijn vader had begraven. De man nam zijn pet af en gaf mijn vader plechtig een hand. De boot schommelde en ik werd een beetje misselijk van de lucht in de kleine ruimte en wilde gauw weer weg.

Hij weet het nog precies
Veel mannen aan boord van de Noordster zijn oud-visser. Ze helpen als vrijwilliger om het schip weer haar oude vorm en functie terug te geven. Een van de mannen heeft zelf nog als visser op dit schip gevaren, meldt hij me trots. Hij legt zijn gereedschap weg en leunt ontspannen tegen de verschan-sing. O ja, hij weet nog precies hoe het eraan toeging. "Dat wil je niet weten," zegt hij hoofdschuddend. Maar ik wil het juist wél weten want ik weet er niks van, ik raak geïnteresseerd en dat ontgaat de mannen niet. Alle hulp is welkom, dus als

hen alles over het haringvissen met de vleet. Ieder heeft een eigen verhaal over de periode van vlak na de oorlog tot pakweg de jaren zeventig toen het voorgoed gedaan was met het vleetvissen.

Helden

Oude mensen halen graag herinneringen op aan hun jonge jaren. Dat deden deze oud-visser dus ook tijdens de restauratiewerkzaamheden. Ze droomden als jongen over een leven als visser, net als hun

"Oude mensen halen graag herinneringen op. Dat deden deze oud-visser dus ook tijdens de restauratiewerkzaamheden."

ik misschien zin heb om een beetje te klussen moet ik me vooral aanmelden. Ik hoef niet lang na te denken, dus zo word ik enige tijd later officieel aan boord welkom geheten en mag ik me de trotse bezitter van een heus monsterboekje noemen. Ik ben vrijwilliger aan het project 'Noordster terug op Scheveningen'. Er breekt een leerzame tijd aan voor mij als journalist/fotograaf die niks van vissen weet. Ik leer tal van oude Scheveningers kennen en via

vader en diens vader, hun ooms en broers. Maar aan die droom kwam voor velen al snel een eind. Voordat hun carrière op de vissersvloot goed en wel was begonnen, was het afgelopen met de vleetvisserij en later met de haring. Het was frappant hoe de meeste oud-visser hun herinneringen aan hun visserij-jaren koesterden. Hoe enthousiast ze met elkaar in discussie gingen over vangsten, vistuig, schippers en schepen. Ze waren helden die op zee

geweldige avonturen hadden beleefd. Hun verhalen tijdens het klussen aan boord waren doortrokken van nostalgie. En dit dek en ruim van dit oude, onttakelde schip bracht die herinneringen weer tot leven. Ze genoten opnieuw, maar nu van het verleden dat ze eigenhandig terughaalden.

Erbarmelijk

Ik leerde alles over de logger en het vissen met de vleet. Ik kon er mijn eigen kleinzoon nu alles over vertellen en hij luisterde met grote ogen. Maar ik kwam er ook snel achter dat de verhalen van de vissers vaak mooier waren dan de harde realiteit van vroeger. Het dagelijks leven op de vleetvisserij zoals die tot vijftig jaar geleden werd beoefend, was hard werken in barre levensomstandigheden, onzekere verdiensten en ontslag aan het einde van de teelt. Dagen (liever gezegd: nachten)

Vrijwilligers van zeillogger Balder uit Vlaardingen dragen

doorhalen, met velen opeengepakt in een minieme ruimte zonder enig comfort en slechte hygiënische omstandigheden. Toen we op de Noordster bezig waren aan de reconstructie van het voorin, vroeg ik verbijs-terd hoe hier acht tot twaalf mannen konden slapen. "Dat was gewoon zo", zei Mink Kuijt, een van de medevrijwilligers en ook oud-visser. "Daar stelde je geen vragen over." Een van de meest kleurrijke vrijwilligers was voormalig matroos Cees Bal. Hij verruilde de visserij voor de offshore-industrie. En toen kwam hij "vanuit de hel in

Boeg van de Noordster

Dikke lagen verf en roest worden van de verschan-sing afgebikt

eden terug in Scheveningen

Men de nieuwe gaffel voor het gatzeil over aan de vrijwilligers van de Noordster

de hemel” terecht, zei hij een keer tegen me. Terwijl het leven in de offshore zeker ook geen vakantiecruijs is.

Van de hel in de hemel

En de visserij was vaak ook ris- kant. Er gebeurden ongelukken op zee. Uit veel Scheveningse vissersfamilies zijn een of meer mannelijke leden verdronken. Lid van de timmerploeg en ex-stuurman Ben Spaans raakte aan boord niet alleen bijna twee benen kwijt door een opgevis- t rotsblok, hij verloor ook nog eens een neef die overboord sloeg en nooit werd terugge-

vonden. Alle weken dat de man- nen van huis waren, moesten de vrouwen aan de wal hun gezin draaiende houden. Ondertus- sen zaten ze vaak in angstige

“De Noordster krijgt steeds duidelijker trekken van de oorspronkelijke logger die ze begin jaren vijftig was.”

spanning of het op zee wel goed ging. Over hun angsten of verdriet konden ze, móchten ze vaak niet praten. Ik zoek Alice Spaans op die als klein meisje haar lievelingsbroer Evert heeft verloren toen het schip waarop

Zo ging het in de jaren vijftig. Nadat de netten waren ingehaald, werden ze aan dek uitgeschud zodat de haringen eruit vielen.

hij zat, tijdens zijn laatste thuis- reis in een storm op de Scheve- ningse havenhoofden te pletter sloeg. Iedereen kon worden gered, behalve Evert.

Hoog in de bol

Vissen ging eeuwenlang van vader op zoon, vertelde ik mijn kleinzoon. “Wilde iedereen dan per se visser worden? Hoefde niemand naar school?”, vroeg

die tegen hun jongens zeiden: maak je school af, haal een diploma. Naar school gaan, dat vond men in die jaren maar niks. En als je toch wilde doorleren, had je het al gauw ‘hoog in de bol’. Dat hoorde ik bijvoorbeeld van Sientje, de onlangs overleden vrouw van monteur Piet de Graaf. En toen Nelleke Tuit in het eerste jaar op de MULO haar draai niet kon vinden, haalde haar moeder haar meteen van school.”

Weer een échte oude logger

De restauratie is een grote klus. Maanden rijgen zich aaneen, waarin we aan boord eerst aan het slopen en daarna weer aan het bouwen zijn. Maar de Noord- ster krijgt steeds duidelijker trekken van de oorspronkelijke logger die ze begin jaren vijftig was. Met haar bruin en zwart begint de Noordster vandaag

de dag steeds meer op te vallen in het eigentijdse woud van aluminium masten en in de zee van witte polyester boten. En dat is mooi: ze vormt een levensecht bewijs van een even tragisch als roemrijk Schevenings verleden. Maar hoe vervelend mijn klein- zoon school ook vindt: varen op een logger zit er voor hem echt niet meer in.

Geert Gunneweg
geert.gunneweg@gmail.com

Wilt u meer weten over de visserij en het leven op zee, maar ook over het leven in het dorp? Over het Scheveningen van vlak na de oorlog tot de jaren zeventig heb ik onlangs het boek *Terug op Scheveningen* geschreven (nu te koop in de boekhandel).

Koffiepauze tijdens de restauratiewerkzaamheden

Noordster in dok te IJmuiden. Fotografie: Geert Gunneweg

Marlot, een Haagse parel

Marlot. Vreemde benaming voor een Haagse woonwijk. On-Nederlands. Lijkt op een verbastering van Malloot, maar dat is het niet. Eigenlijk klopt de benaming Marlot niet en moet het Morlot zijn. Maar laten we bij het begin beginnen.

De oude tuilmuren

Zo'n vijf eeuwen geleden waren hier, tussen twee zogenoemde strandwallen (Leidsestraatweg-Benoordenhoutseweg en Bezuidenhoutseweg) weilanden en bossen te vinden. Langs beide wegen vond je enkele boerderijen. In de zestiende eeuw kocht ene Adriaan van der Velde zo'n boerderij om die te laten ombouwen tot buitenplaats. De nieuwe eigenaar liet onder andere een nieuw dak aanleggen, van blauwe dakpannen. Dat leverde het bouwsel de eretitel 'Blaeuwe Caamer' op. In 1640 verkreeg David de Morlot het optrekje.

David was een Fransman en van adel. Hij kwam in Bern (Zwitserland) ter wereld (in 1593) nadat zijn ouders Frankrijk ontvlucht waren. Via contacten van zijn vader vond hij in 1622 zijn weg naar Nederland. Hij werd stalmeester van stadhouder prins Maurits (1567-1625). Ook onder de opvolger van Maurits, Frederik Hendrik, bleef David aan het hof. Hij voedde prins Willem II op. In 1643 werd hij voorzitter van de Hoge Krijgsraad. Vanaf 1647 was David in dienst van prins Willem II. David was een edelman, militair en hof functionaris. Als dank voor zijn diensten was hem al het vruchtgebruik van de Baronie van Wassenaar toegekend. Later werd een deel van die Baronie

De kerk

afgescheiden en aan hem beleenend. Het betrof een gebied dat bekend stond als 'Tendenhout', een term die waarschijnlijk is afgeleid van 'aan het einde van het hout', oftewel het Haagse Bos. In Tendenhout lag het buiten de 'Blaeuwe Caamer'. Het werd zo dus eigendom van David. Tendenhout kreeg de naam Morlot, verbasterd tot Marlot. De Blauwe Caamer werd aan het einde van de zestiende, begin zeventiende eeuw omgevormd tot Huize Marlot. Het huidige, gelijknamige pand stamt van begin achttiende eeuw. Ook toen werden weer oude delen in het nieuwe bouwwerk opgenomen. In 1917 kocht de gemeente Den Haag het gebouw en er werd een school in gevestigd. Het koetshuis werd de gymzaal. Sinds 1988 is het een kantoor. Dat Den Haag Huize Marlot verwierf, hing samen met het plan

om in dit gebied een villawijk te gaan ontwikkelen. In 1923 werd daartoe de opdracht verstrekt aan architect Co Brandes (1884-1955); een Haagse bouwmeester, aanhanger van de Nieuwe Haagse School. Dat was een nieuwe bouwstijl die uitging van strakke vormgeving, symmetrie, luxe uitvoering. De portiekwoning was een bedenkensel van deze school, al zijn die in Marlot niet te vinden.

Co ontwierp de hele wijk tussen Benoordenhoutseweg, Landscheidingsweg, Bezuidenhoutseweg en het Park Marlot - de tuin van Huize Marlot, waarvan overigens de muren van de moestuin deels nog overeind staan. De bouw vergde drie jaar. Pronkstuk vormt de door Co ontworpen 'Parkflat', ook wel woonhotel genoemd, aan de Offenberglaan. Naast Huize

Toren Parkflat

Marlot verscheen in 1937 een door Co ontworpen tennishal annex clubhuis voor de 'lokale' tennisvereniging. Het complex overleefde de Tweede Wereldoorlog en is onder andere als filmlocatie gebruikt in de rolprent *Soldaat van Oranje*.

Maar er is meer. Wat te denken van de voormalige boerderij 'Hoogwerf', stammende uit de tweede helft van de zeventiende eeuw. Vorige eeuw geliefd als café-restaurant, doch inmiddels ook omgevormd tot kantoor. Een andere highlight vormt de kerk Onbevlekt hart van Maria, ook wel bekend als 'Marlotkerk', aan het Bloklandenplein. Gebouwd in 1947 met stenen afkomstig van woningen in het Bezuidenhoutkwartier die in maart 1945 ter offer vielen aan verkeerd afgeworpen Britse bommen.

De gelovigen uit Marlot hadden al langer nood aan een eigen kerk. In de oorlogsjaren bleek de tocht naar de Onze lieve vrouwe van Goede Raad-kerk aan de Bezuidenhoutseweg (een paar kilometer verderop) te

De Hoogwerf

gevaarlijk. Men startte dus een eigen kerk in de stalkamer van De Hoogwerf. Nadat de Duitsers De Hoogwerf vorderden, werden de kerkdiensten gehouden in boerderij Welgelegen, Zijdweg 56. Later verplaatste men zich naar het huis van de familie Beers, aan de Zijdweg 4. De Marlotkerk werd ontworpen voor Nicolaas Molenaar (1892-1973). Het naastgelegen transformatorhuis, nog met GEB op de gevel, is een monument. Heel Marlot is nu een beschermd stadsgezicht. De wijk kent maar liefst zeventien Rijksmonumenten, waaronder Park Marlot, Huize Marlot, de tuin/ fruitmuren, de Parkflat, Hoogwerf en een aantal woningen. Er zijn ook nog twee gemeentelijke monumenten te vinden: de kerk en het transformatorhuis. En dat alles op een gebied van 450 bij 550 meter, water en groen niet meegerekend.

Omdat de wijk maar drie 'toegangswegen' kent (allen vanaf de Bezuidenhoutseweg), waarvan één alleen vanaf een parallelweg, blijven de wijkbewoners verschoond van doorgaand verkeer. En dat zorgt weer voor een aangename rust in deze Haagse parel op de grens met Wassenaar.

Carel Goseling
carelgoseling@hotmail.com

Tennishallen naast Huize Marlot

Huize Marlot

UTS® VAN DER GEEST VERHUIZINGEN

Speciale service voor senioren

- Zorgverhuizingen
- Particuliere verhuizingen
- Int. verhuizingen
- Kunst- en antiekservice
- In- en uitpakservice
- Verhuisdirigente
- Handyman
- Inboedelopslag

T 070 399 42 41

W utsvandergeest.nl

Nu tijdelijk een heerlijk cadeau bij een abonnement op De Haagse Tijden!

Neem een abonnement op De Haagse Tijden en haal een heerlijke Haagsche Kakker op bij Bakkerij Hessing.

www.dehaagsetijden.nl

Vroem, Vroom...

In elke editie van De Haagse Tijden stapt autojournalist John Vroom weer even in een auto die vroeger door Den Haag reed.

Fiat 600D Multipla

Herinnert u zich nog de schoolpleinspelletjes van toen? 'Rood is de liefde, zwart is de rouw, later wordt Johnny zijn vrouw' etc. Gezamenlijk zingend in een horizontale rij heen en teruglopend richting de betreffende jongen en het meisje. Ik weet niet meer hoe het precies verder ging, maar uiteindelijk stond Johnny met het betreffende meisje met de ruggen tegen elkaar en als je allebei dezelfde kant op keek moest je elkaar zoenen. En ja hoor, met een beetje smokkelen lukte het mij keer op keer om ze te zoenen. Zóóó zoet, maar té leuk!

Dat herinner ik mij nog van de Prinses Ireneschool aan de Silvestraat. En wat dit te maken heeft met de Fiat 600D Multipla? Helemaal niets, maar het was rond diezelfde tijd dat de Multipla in het Haagse rondreed. Tja, de Multipla is nooit kandidaat geweest voor een schoonheidsprijs, maar het was wel de meest praktische mini-MPV die de historie ooit gekend heeft. Een MPV toen het woord nog niet eens bestond. De basis was een Fiat 600, waarvan de neus was weggehaald en er in het midden

een stuk tussen was geplaatst en achter het achterportier was het gewoon weer een 600. Als je er nu naar kijkt natuurlijk levensgevaarlijk, want zonder neus was je als bestuurder en als passagier voorin bij een frontale botsing al snel richting begraafplaats Oud Eik en Duinen, maar dat terzijde. Uitgangspunt was natuurlijk een ruime auto. Voorin het standaard 600-dashboard met rechts tegen de voorkant het rechtopstaande reservewiel. Voorin kon je met drie personen zitten. Daarachter twee opklapbare campingstoeltjes

en daarachter op rij nog twee soortgelijke stoeltjes die omlaag geklapt een enorme bagageruimte gaven. Uniek voor die tijd. Achterin de motor met 763 cc en 32 pk en een topsnelheid van rond de 100 kilometer. In 1961 kostte hij 5.896 gulden en bleef in productie tot 1966. Fascinerend als je het dashboard bekijkt, vergeleken met nu. Een wit stuur met twee spaken en een zwarte drukcirkel in het midden als claxon. Niets meer en niets minder. Daarachter een wat ovale, witte unit met de snelheidsmeter als klok en een

benzine- en watertemperatuurmeter met een paar controlelampjes. Op het metalen dashboard in het midden een asbakje in Madurodam formaat met daaronder een chroomplaatje met in het midden het contactslot en links en rechts daarvan een metalen tuimelschakelaar voor de verlichting en de ruitenwissers, en dat was alles. O ja, onder het dashboard nog een rubber drukknop voor de ruitensproeiers. Achterin lag het gewone 600 motortje en dat was al geen sprinter met vier personen aan boord, dus laat staan hoe

dat ging met zeven personen aan boord. De wegligging van deze Multipla kon je natuurlijk wel raden. Desalniettemin werden met dit soort auto's toch flinke vakantie-afstanden afgelegd. Hoewel de gewone 600 al snel overging van de 'zelfmoord'-voorportieren die aan de voorkant openden, naar de veiliger uitvoering, bleef de Multipla ze houden tot 1966, waarna het model van de markt verdween. Een bijzondere auto!

John Vroom
johnvroom@planet.nl

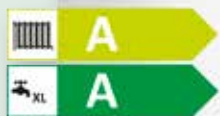
HENNINK
installatietechniek b.v.
TOTAALINSTALLATEUR

Nefit Hybride HR Combiketel Proline Nxt HRC24/CW4

Een CV-ketel voor de toekomst

Een mooie CV-ketel met een hoge bedrijfszekerheid en een zuinige, modulerende pomp. Met duurzame technieken, zoals ingebouwde voorbereidingen voor een koppeling met een warmtepomp.

**TIJDELIJK
VOOR MAAR
€1995,-
INCL. BTW**

**Bel onze experts
voor advies!**

*Aansluiting binnen een meter, rookgasvervanging niet meegenomen

BEL VOOR ADVIES
(0900) 0105
(lokaal tarief)

Zinkwerf 45 | 2544 EC | Den Haag | www.hennink.info

Wij werken voor o.a.: Particulieren, bedrijfspanden, winkels & scholen en woningportefeuilles

Gecertificeerd vakmanschap

Wist u dat álle bedrijven die werkzaamheden aan gasverbrandingsinstallaties verrichten vanaf 1 april 2023 gecertificeerd moeten zijn om deze werkzaamheden te mogen (blijven) uitvoeren.

Eigenaren van gasverbrandingsinstallaties - zowel particulieren als VVE's, bedrijven en woningbouwcorporaties - zijn vanaf die datum verplicht om voor installatie, reparatie en onderhoud een gecertificeerd bedrijf in te huren.

Veiligheid en vakmanschap

Bij Hennink Installatietechniek staan veiligheid en vakmanschap sinds jaar en dag hoog in het vaandel. Wij dragen dan ook graag bij aan het eerder signaleren van gevaarlijke situaties en het voorkomen van ongelukken met koolmonoxide. Daarvoor hebben we de afgelopen periode een aantal investeringen gedaan. Volgens de nieuwe wettelijke eisen moeten we aantoonbaar kunnen maken dat onze monteurs vakbekwaam zijn. Daarvoor hebben zij speciale examens moeten afleggen. Daarnaast hebben we onze bedrijfsprocessen moeten inrichten volgens de nieuwe eisen van de wet. En om formeel gecertificeerd te kunnen worden én blijven, moeten wij ons bovendien jaarlijks laten controleren door een certificerende instelling.

Met het inhuren van Hennink Installatietechniek voor installatie, reparatie of onderhoud aan uw gasverbrandingsinstallatie voldoet u per 1 april 2023 aan de wet en bent u dus verzekerd van gecertificeerd vakmanschap.

Uw overwaarde gebruiken als aanvulling op uw inkomen?

Wilt u profiteren van de overwaarde van uw woning, maar niet verhuizen? Dat kan. Verzilver de overwaarde van uw huis zonder te verkopen.

- Vul uw AOW en pensioen aan met een eenmalig of maandelijks bedrag
- Vrij te besteden: bijvoorbeeld voor uzelf, uw kinderen of kleinkinderen
- Veilig, verantwoord en vaak al mogelijk vanaf 60 jaar

Voorbeeld

Een alleenstaande vrouw van 71 jaar heeft een woning die € 400.000 waard is. De openstaande hypotheek is slechts € 90.000 en de overwaarde bedraagt € 310.000. Zij verzilvert een deel van haar overwaarde en kan kiezen tussen haar hypotheek geheel aflossen of een maandelijks uitkering: 10 jaar lang € 750 of 15 jaar lang € 540 per maand.

Vrijblijvende berekening? Bel 070-392 51 35 of kijk op silverleven.nl

OCKENBURGH ACTIVE GEZELLIG BOWLEN

Dinsdag t/m Donderdag € 24,50 per baan per uur
Vrijdag € 29,00 per baan voor 1,5 uur
Zaterdag & Zondag € 29,00 per baan per uur

Telefonisch reserveren: 070 - 368 66 39

Wijndaelerduin 25 - Den Haag

Let op: gewijzigde aanrijroute kijk op:

WWW.OCKENBURGHACTIVE.NL

De mooiste kasten op maat gemaakt

#WijHelpen

20 JAAR GARANTIE

Bezoek onze showroom

- Een Droomkast zoals jij hem wilt hebben
- Perfect op maat, altijd passend
- Kies je eigen Style en Kleur
- Bij ons ben jij de Ontwerper
- Meet & Montage Service

WWW.HOUTWINKELZAAG.NL | Laan van Meerdervoort 258 | 070-3452700

Eropuit!

Organiseert u een leuke activiteit waar onze lezers blij van worden? Mail uw activiteiten of tips naar info@dehaagsetijden.nl of bel: 070 - 360 76 76

Munten, postzegels, bankbiljetten en ansichtkaarten

Ergens slingeren nog de postzegelalbums van opa op zolder. Waar zijn de munten van pa eigenlijk gebleven? En zijn die ansichtkaarten bestemd voor het oud papier? U bent niet de enige met vragen over een verzameling munten, postzegels, papiergeld, ansichtkaarten of penningen. Daarom houdt de Munten- en Postzegel Organisatie (MPO) elke woensdag een open inloopdag. Wie zijn of haar verzameling deskundig en gratis wil laten beoordelen, kan tussen 10.00 en 16.00 uur terecht bij de MPO, Energieweg 7, IJsselstein, nabij Utrecht. Aansluitend is er desgewenst advies met betrekking tot verkoop of verzekering. Informatie: 030-6063944 of kijk op www.mpo.nl.

Goud, zilver, kunst, curiosa en militaria

In de la ligt nog die gouden ketting van oma. Ergens ligt nog een potje met oude sieraden. Dat oude beeldje of die zilveren miniatuurtjes in de kast, zijn die nog wat waard? En hebben die oude onderscheidingen en militaire spulletjes nog waarde? Allemaal vragen met betrekking tot goud, zilver, kunst en curiosa of militaria. Bezoek eens onze open inloopdag, elke donderdag van 10.00 tot 16.00 uur. U bent dan welkom bij MPO/Heritage op de Energieweg 7 te IJsselstein, vlakbij Utrecht, voor een gratis en vrijblijvende taxatie. Aansluitend krijgt u desgewenst advies met betrekking tot verkoop of verzekering. Voor meer informatie: 030-6063944.

Wandeling met een gids door Clingendael en de Japanse tuin

Landgoed Clingendael behoort tot een van de mooiste parken van Den Haag. Uniek is de Japanse tuin, de grootste Japanse tuin van Nederland. Het Gilde heeft in zijn programma een wandeling over het landgoed. Die is het hele jaar door aan te vragen, maar nu extra interessant door de openstelling van de Japanse tuin van 29 april tot en met 11 juni. In die periode eindigt de wandeling namelijk in de Japanse tuin. De wandeling is aan te vragen voor minimaal 4 en maximaal 15 personen, voor ieder gewenst tijdstip met het aanvraagformulier op: www.gildedenhaag.nl/stadswandeling-clingendael-8

Expositie Transport over het Leewater

In museum De Timmerwerf in De Lier is de expositie *Transport over het Leewater* te zien. Het Westland was een gebied dat vroeger nog niet was ontsloten en daardoor waren de inwoners aangewezen op de waterwegen in de regio. Zowel boeren, tuinders als ondernemers voeren met hun platte schuit naar hun plaats van bestemming. Zo ook in De Lier, waar de schippers naar allerlei bestemmingen voeren met hun schuit. Meerdere keren per week brachten zij producten en materialen naar Den Haag, Rotterdam, Leiden en Amsterdam en op de terugweg namen zij retourvrachten mee. De oudere Hagenaars herinneren zich vast nog wel hoe de schuiten door de vaarten in de stad naar het centrum voeren om daar hun producten af te leveren. In de tentoonstelling is de ontwikkeling van de Westlandse schuit vanaf de zeventiende eeuw te zien, maar ook schaalmodellen van Westlanders en veel originele voorwerpen die met het vervoer over water te maken hebben. Daarnaast zijn er prachtige schilderijen te zien waarop de Westlandse schuit is afgebeeld, veelal gemaakt door schilders van de Haagse School, die graag in het Westland kwamen schilderen. Ze zijn bijna allemaal afkomstig uit de privécollectie van Jan van Geest en enkele uit het Westlands Museum. Jan is een nazaat van het transportbedrijf Wed. P. van Geest en is geregeld op de zaterdagmiddagen aanwezig om zijn grote kennis van het transport over water met de bezoekers te delen.

Meer info via detimmerwerf.nl

Record Store Day

22 april Record Store Day bij Bennies Fifties in Scheveningen met unieke vinyl releases en instore optredens. Het programma is inmiddels bekend!

Instore Programma Bennies Fifties 22 April 2023
(extra vroeg geopend vanaf 09.00 uur)
12.00 uur: Montis, Goudsmit & Directie
13.30 uur: Tim Akkerman
15.00 uur: The Tumbles
(uiteraard is toegang gratis!)

Kijken, kijken en... kopen?

OAD Open Ateliers Duinoord e.o.

Nog steeds handjes nodig...

De kunstroute OAD - Open Ateliers Duinoord - is inmiddels Open Ateliers Duinoord e.o. geworden. Want naast Duinoord, doen ook kunstenaars uit het Regentesse- en Zeeheldenkwartier mee. In 2008 begon Patricia Elsackers met veel enthousiasme deze bijzondere route door Duinoord, een van de leukste buurten van Den Haag. Inmiddels woont Patricia niet meer in Duinoord en wordt de kar getrokken door een organisatie van maar liefst 4 mensen; Carole Swarthof, Naomi Hirschfeld, Marga Sierkstra en Christiaan de Roo. Wel met de hulp van nog 2 kunstenaars die aan een bepaald onderdeel meewerken. De organisatie van de route is meer werk

dan je in eerste instantie zou denken. De hulp van, op dit moment 6 mensen, is dan ook hard nodig en eigenlijk nog steeds niet genoeg. Vooral voor het organiseren van de overzichtstentoonstelling is extra hulp nodig. Dus als je tijd over hebt en de kunst in Duinoord een warm hart toe draagt, meld je dan aan via onderstaand emailadres.

Ruim duizend bezoekers!

Vanavond is Carole Swarthof bij ons in het atelier aan de Koningin Emmakade om over de route te praten. Vele onderwerpen passeren de revue. Van het enthousiasme en onconventionele organiseren door Patricia in het begin tot en met corona en natuurlijk de financiën.

Duinoord - l'Herminez

Mijn eerste serieuze vraag is: "Carole, waarom organiseren mensen zoals jij nu eigenlijk, volledig belangeloos, een kunstroute?" Tja, iemand moet het toch doen en ik ben er min of meer ingerold, zouden de antwoorden zijn die je verwacht, maar nee het ligt toch even genuanceerder. Carole's antwoord is uitgebreid, maar in één zin samengevat zou je kunnen zeggen dat de motivatie is om met de route een bijdrage te leveren aan het maatschappelijk leven in de buurt. Mooi, kunst is belangrijk maar dat wist je natuurlijk al. En daarnaast, hebben kunstenaars zoals Carole, Naomi en Christiaan, natuurlijk zelf ook baat bij een goed georganiseerde kunstroute... "Hoe zit het met de belangstelling en hoeveel bezoekers komen er op af?" In 2020 hebben we de route niet kunnen organiseren

door corona. We zien nu in de 2 jaren na corona een stijgende lijn in bezoekersaantallen en ook de verkoop gaat omhoog. We hadden in 2021 en 2022 meer dan duizend bezoekers en wel 300 mensen bezochten de overzichtstentoonstelling bij Koenders Makelaardij! Vooral de verkoop van kleinere en betaalbare dingen zoals sieraden, grafiek en kleine beeldjes is goed gegaan. Voor een schilderij van duizenden euro's hebben de meeste mensen toch wat meer bedenktijd nodig. Dus kijken, kijken en best wel kopen...

De eindjes aan elkaar knopen

"Ik heb begrepen dat de kosten niet altijd even makkelijk worden gedekt..." Financieel is het best lastig. Subsidieverstrekkers komen niet altijd over de brug. Maar met de paar fijne sponsors die we hebben en de bijdragen

van de kunstenaars redden we het gelukkig net.

"Waarom moet je gaan kijken?"

We hebben ook dit jaar weer 33 kunstenaars, allemaal uit de buurt, van bekende professionals tot en met net afgestudeerden nog aan het begin van hun carrière. Het werk is ook heel divers van schilder- en tekenkunst tot en met beeldhouwwerk en sieraden. En vergeet niet, je zou de route alleen al moeten doen om in al die verschillende ateliers te kunnen kijken.

Op een rijtje

- Open Ateliers Duinoord e.o. zaterdag 10 en zondag 11 juni 2023, 12.00-18.00 uur
- Brochure met deelnemers en plattegrond kan je vanaf 15 mei gratis ophalen bij Makelaar/Artgallery Koenders, 2e Schuytstraat 164. Downloaden vanaf de website kan ook.
- www.openateliersduinoord.nl openateliersduinoord@gmail.com

Carole Swarthof

Duinoord - Art Gallery Koenders - André van Lier

Kunstroute Duinoord V - atelier MK

HAAGSE GELUIDEN

Haagse Geluiden gaat over Haagse muziek, dansgelegenheden, muziekwinkels en platenzaken in de jaren '50, '60 en '70.

The Valiants

In 1960-1961 wordt de schoolband The Lucky Stars opgericht door Carry Beer, samen met Roy Broers en Ron de Sturler. De band wordt al snel aangevuld met Roel 'Oely' Ros, Hans Consten (uit The Black Drifters), Ted Grey (Bert Grijzeels), Daan Litzau en Jim Conte. Ze spelen hoofdzakelijk op schoolfeesten. Van grote invloed op het repertoire zijn Cliff Richard a/t Shadows en The Ventures. Medio 1961 wordt de naam gewijzigd in (indorock band) The Valiants, met Wouter Surie voor Roy, Ben v. Bergen voor Ron, en in 1962 Eric Jahreis (uit The Black Lions) voor Ben. The band speelt regel-

matig op de rolschaatsbaan in het Zuiderpark en in La Gaité. Ze winnen de belangrijke Muziek Express Talentenjacht. Als band nemen ze (helaas) geen plaat op. Dat is wel bijzonder, want de band doet zeker niet onder voor andere indorock groepen. Wel is een bandopname bewaard gebleven van een optreden in 1963 in het Rotterdamse Odeon. Ted Grey neemt later wel diverse platen op als zanger bij Danny and his Favourites, onder andere *Pretend* en *Summertime*. Een favoriet van ondergetekende is Ted Grey and The Valiants met het nummer *Little Coquette*, oorspronkelijk van Fats Domino. In

1963 speelt de band regelmatig in de Moonlite Bar, in het Duitse Hanau, waar veel Nederlandse indorock bands successen vieren. Hans Consten verdwijnt naar The Jaquars en Wouter Surie naar The Surie Brothers. The Surie Brothers (het woord zegt het al) is een indorock groep die bestaat uit de broers Wouter, Jan

& Peter Surie en Bas Daniëls. De overige leden gaan door als (indorock band) The Raylettes. Op de beroemde rock 'n roll revival op 30 mei 1981 in de voormalige Houtrusthallen treden The Valiants op met Oelie, Hans, Ted, Eric en Victor de Graaf Guilloud. Regelmatig treedt de band ook op indorock avonden/revivals op. Een cd wordt opgenomen in studio Wisselaar in Oosterhout, al snel gevolgd door een tweede. Als Ted de band verlaat, wordt hij vervangen door Peter Layton. Een cd verschijnt met zanger Peter, Oelie, Eric, Victor en Bas Riet. Ted Grey neemt een solo-cd op, gevolgd door de cd *Teddy Grey sings Elvis*. Alle genoemde muzikanten hebben in talloze bands gespeeld. Zo zien we Bas

Riet ook in The Dare Devils, The Groovy's, The King Beats, The Tyros, The Eastern Aces en The Andy Tielman Band. Eric Jahreis in The Groovy's, The Darings en The Raylettes. Victor in The East Connection, The Flinstones en The Tony Martin Band. Hans Consten spant de kroon; buiten de vier bovengenoemde bandjes speelde hij ook in Daylight, Jim & Eve Selection, The Motowns (met Mariska Veres als zangeres), Mushly Action, The Rubins en The Tony Martin Band. Kortom, een groep geweldige indorock muzikanten, van wie er helaas verscheidene niet meer onder ons zijn.

Robert Mindé
romin@ziggo.nl

[illegible]

		1		2	3	4		5		
6	7			8				9	10	
	11						12			
13				14		15		16		17
18			19						20	
21		22						23		
24						25				
26	27			28		29			30	31
32								33		
34			35		36				37	
38		39		40				41		
	42						43			
44				45		46		47		
		48								

1 verleiden; 2 rondhout;
3 grassteppe; 4 dierengeluid;
5 vlug; 7 opnameruimte;
10 brede laan; 13 contant;
14 bakplaats; 15 af en toe;
17 vuurwapen;
22 strafwerktuig; 23 show;
26 treknet; 27 voorwerp;
28 telwoord; 29 stadium;
30 kleurstof; 31 kuip;
36 speeksel; 39 soort hond;
41 vergiffenis; 45 dyne;
46 nummer.

W	N	A	A	B	D	I	S	T	M	L	E
R	A	F	R	I	L	O	E	D	E	E	M
M	A	A	N	E	G	N	A	A	D	E	O
I	I	E	I	F	M	E	E	T	E	I	O
N	R	D	T	S	J	B	N	U	L	T	R
K	E	R	S	T	S	E	O	M	E	N	H
N	L	D	L	U	K	Z	L	U	E	E	C
O	A	I	A	K	A	E	Y	E	R	T	N
P	V	M	A	Z	A	M	N	S	L	S	U
J	R	Z	D	W	H	E	M	N	I	I	L
E	E	T	N	A	N	E	V	A	N	X	E
S	V	S	O	M	B	E	R	I	G	E	A

Aangenaam	Lunchroom
Abdis	Medeleerling
Aegir	Navenant
Badman	Nopjes
Bezem	Nylon
Biefstuk-	Oedeem
zwam	Rembours
Datum	Somber
Diner	Valeriaan
Existentieel	Verval
Gamma	Viltje
Haaks	Zaden
Kerst	Zakken
Leiden	
Lelie	

info@beumerijzerhandel.nl • Van Hoytemastraat 72 • 2596 ES 's-Gravenhage